

नागरिक लगानी कोष

अधिकृत छैठौं तह, प्रशासन पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

परीक्षा योजना (Examination Scheme) :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई भागमा परीक्षा लिइने छ ।

भाग १: लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र बौद्धिक परीक्षण	१००	४०	बस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न	५० प्रश्न × २ अङ्क = १००	४५ मिनेट
द्वितीय	वित्त, व्यवस्थापन र सामाजिक सुरक्षा	१००	४०	लामो प्रश्न घटना/परिघटना विश्लेषण	३ प्रश्न × १० अङ्क = ३० ३ प्रश्न × १५ अङ्क = ४५ १ प्रश्न × २५ अङ्क = २५	३ घण्टा

भाग २: अन्तर्वार्ता :

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	
(क) अन्तर्वार्ता (Interview)	३०	मौखिक	२० मिनेट

दष्टव्य:

- लिखित परीक्षाको माध्यम नेपाली वा अंग्रेजी वा दुवै हुनसक्नेछ ।
- यथासम्भव सबै पाठ्यांशबाट प्रश्न सोधिने छन् ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरु परीक्षाको मिति भन्दा तीन (३) महिना अगाडी (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- द्वितीय पत्रको समस्या समाधानमा कुनै व्यवहारिक घटना परिघटना सन्दर्भ (कार्यालयको कामसँग सम्बन्धित) दिइनेछ । परीक्षार्थीले प्रस्तुत समस्याको अध्ययन गरी उक्त घटनाको सत्यतथ्य विश्लेषण गरी सोधिए बमोजिमको समाधान दिनुपर्नेछ ।

नागरिक लगानी कोष

अधिकृत छैठौं तह, प्रशासन पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

लिखित परीक्षा :- प्रथम चरण (First Phase)

प्रथम पत्र :- सामान्य अभिरुचि परीक्षण (General Aptitude Test)

Part (A)

५० प्रश्न × २ अङ्क = १०० अङ्क

१.१ नेपालको (भौतिक, सामाजिक र आर्थिक) भूगोल

- १.१.१ भौगोलिक अवस्था र स्वरूप : किसिम र विशेषताहरु
- १.१.२ प्राकृतिक श्रोतहरुको किसिम, स्थिति, महत्व र वर्तमान अवस्था
- १.१.३ भौगोलिक विविधता र जनजीवन
- १.१.४ नेपालमा पाईने हावापानीको किसिम र विशेषता
- १.१.५ भू-राजनीतिक अधिकार र भू-परिवेष्टित मुलुक

१.२ इतिहास, र सामाजिक व्यवस्था

- १.२.१ विश्वका प्रमुख ऐतिहासिक घटनाहरु
- १.२.२ नेपालको प्राचीनकाल तथा मध्यकालको राजनीतिक, आर्थिक एवं सामाजिक सांस्कृतिक अवस्था बारे जानकारी ।
- १.२.३ आधुनिक नेपालको इतिहासको सामाजिक आर्थिक एवं राजनैतिक अवस्थाबारे जानकारी ।
- १.२.४ नेपालमा २००७ साल देखियताका विभिन्न राजनैतिक घटनाक्रम र उपलब्धी ।
- १.२.५ नेपालका प्रचलित धर्म, संस्कृति, जातजाति, भाषा, साहित्य र कला

१.३ सुशासन

- १.३.१ नेपालको संविधान
- १.३.२ सुशासनको विशेषता एवं सूचक
- १.३.३ कानूनको शासन, शक्ति पृथक्करण, शक्ति सन्तुलन र नियन्त्रण
- १.३.४ अनुगमन, मूल्यांकन, पृष्णपोषण

१.४ आर्थिक विकास

- १.४.१ नेपालमा विकासका पूर्वाधारहरु (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, र विद्युत)
- १.४.२ नेपालको अर्थतन्त्रसँग सम्बद्ध योजना, स्रोत/साधनहरुको परिचालन, वृद्धि, विकास तथा रोजगार सम्बन्धी सवाल/विषयहरु

नागरिक लगानी कोष

अधिकृत छैठौं तह, प्रशासन पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

- १.४.३ नेपालको आर्थिक विकासमा संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको अन्तरसम्बन्ध र भूमिका
- १.४.४ राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा तथा पूँजी बजार सम्बन्धी जानकारी
- १.४.५ वातावरणीय पारिस्थिति, पर्यावरणीय संरक्षण, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, जनसांख्यिकी, शहरीकरण, बसोवास, प्राकृतिक स्रोत तथा राष्ट्रिय सम्पदाहरूको संरक्षण सम्बन्धी सामान्य सवालहरू

१.५ विज्ञान र प्रविधि

- १.५.१ विज्ञान र प्रविधिको मानव जीवन र समाजमा परेको प्रभाव
- १.५.२ क्रमविकाश, वंशाणु, स्वास्थ्य र रोग बारे सामान्य जानकारी

१.६ अन्तर्राष्ट्रिय मामिला तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्था

- १.६.१ सार्क सदस्य राष्ट्रहरू तथा चीन, संयुक्त राज्य अमेरिका, संयुक्त अधिराज्य, रुस, र जापान जस्ता मुलुकहरूसँग नेपालको सम्बन्ध
- १.६.२ संयुक्त राष्ट्रसंघ प्रणाली, र नेपाल
- १.६.३ नागरिक लगानी कोष जस्ता विश्वका अन्य संस्थाहरू
- १.६.४ अन्तर्राष्ट्रिय वित्तिय संस्थाहरू (World Bank, IMF, ADB etc)

१.७ राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू : जस्तै- राजनीतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, खेलकूद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य र संगीत लगायत महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरू

द्रष्टव्य :- प्रथम पत्र सामान्य अभिरुचि परीक्षणको सामान्य सचेतनाको Part (A) का पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिनेछ :

Unit No.	(Part A) Contents Title	No. of items	Marks
1.1	नेपालको (भौतिक, सामाजिक र आर्थिक) भूगोल	६	१२
1.2	इतिहास र सामाजिक व्यवस्था	९	१८
1.3	सुशासन	६	१२
1.4	आर्थिक विकास	६	१२
1.5	विज्ञान र प्रविधि	६	१६
1.6	अन्तर्राष्ट्रिय मामिला तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्था	७	१४
1.7	राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू	१०	२०
Total questions		५०	१००

नागरिक लगानी कोष

अधिकृत छैठौं तह, प्रशासन पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : वित्त, व्यवस्थापन र सामाजिक सुरक्षा

१. **नागरिक लगानी कोष** १५ अंक
- १.१ नागरिक लगानी कोषको उद्देश्य, कार्य, रणनीति तथा उपलब्धि
 - १.२ नागरिक लगानी कोष सम्बन्धी एकाक तथा पारस्परिक बचत योजनाहरु
 - १.३ लगानीका क्षेत्रहरु, लगानी सम्बन्धी आयोजनाको मूल्याङ्कन तथा विश्लेषण
 - १.४ लगानीको जोखिम विश्लेषण, मापन र व्यवस्थापन
 - १.५ नागरिक लगानी कोष, कर्मचारी संचयकोष, सामूहिक कोष (Mutual Fund), बैङ्किङ व्यवसाय र विमा व्यवसाय बीचको अन्तरसम्बन्ध
२. **वित्तीय व्यवस्थापन तथा आर्थिक अनुशासन** २० अंक
- २.१ वित्तीय व्यवस्थापनको सैद्धान्तिक पक्ष
 - २.२ वित्तीय योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
 - २.३ वित्तीय विवरण (Financial Statement) को विश्लेषण र प्रयोग तथा वित्तीय विश्लेषणका तौर तरिका (Tools and Techniques) र नेपालको आर्थिक विकासमा तिनको महत्व
 - २.४ नेपालको वित्तीय प्रणाली तथा संरचना: बैकिङ्ग क्षेत्र, धितोपत्र बजार र बचत संस्थाहरु (Contractual Saving Institutions) बाट भएको वित्तीय साधन परिचालनको तुलनात्मक स्थिति
 - २.५ लेखा परीक्षणको सैद्धान्तिक पक्ष र बाह्य तथा आन्तरिक लेखा परीक्षण प्रणाली
 - २.६ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली/जोखिम व्यवस्थापन तथा विश्लेषण
 - २.७ International Financial Reporting Standards (IFRS) तथा Nepal Financial Reporting Standards (NFRS) सम्बन्धी सामान्य जानकारी
 - २.८ सम्पत्ति शुद्धिकरण तथा आंतककारी कार्यमा लगानी नियन्त्रण सम्बन्धी व्यवस्थाको जानकारी

नागरिक लगानी कोष

अधिकृत छैठौं तह, प्रशासन पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

३. बैंक तथा वित्तीय संस्था

१५ अंक

- ३.१ केन्द्रीय बैंक
- ३.२ वाणिज्य बैंक
- ३.३ विकास बैंक
- ३.४ वित्तीय संस्था
- ३.५ लघुवित्त (Microfinance), कर्जा सूचना प्रणाली (Credit Information System)
- ३.६ बीमा
- ३.७ पूँजी बजार (Capital Market), धितोपत्र बजार र मुद्रा बजार (Money Market) का सिद्धान्तिक पक्षहरू
- ३.८ कर्जा सूचना केन्द्र

४. व्यवस्थापन

२५ अंक

- ४.१ व्यवस्थापनको परिचय, कार्य, सिद्धान्त, उपयोग र चुनौतीहरू
- ४.२ मानव संशोधन व्यवस्थापन (परिचय, भर्ना, छनौट, मूल्यांकन, वृत्ति विकास र समकालिन चुनौतीहरू)
- ४.३ आधुनिक व्यवस्थापनका समकालिन सम्भावना र चुनौतिहरू
- ४.४ ज्ञान व्यवस्थापन (Knowledge Management)
- ४.५ प्रतिभा व्यवस्थापन (Talent Management)
- ४.६ विविधता व्यवस्थापन (Diversity Management)
- ४.७ समय व्यवस्थापन (Time Management)
- ४.८ तनाव व्यवस्थापन (Stress Management)
- ४.९ संस्थागत सुशासनको सिद्धान्त र प्रयोग
- ४.१० क्षतिपूर्ति व्यवस्थापन र गुनासो व्यवस्थापन
- ४.११ सूचना तथा संचार व्यवस्थापन प्रणालीको आवश्यकता, महत्व र प्रयोग
- ४.१२ ग्राहक सम्पर्क व्यवस्थापन तथा प्रभावकारी सेवा प्रवाह
- ४.१३ नेतृत्व, उत्प्रेरणा तथा निर्णय क्षमता
- ४.१४ सार्वजनिक सेवामा नैतिक (Ethical) मूल्य र मान्यताको आवश्यकता, महत्व र प्रयोग

नागरिक लगानी कोष

अधिकृत छैठौं तह, प्रशासन पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

४.१५ सार्वजनिक उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता

४.१६ सेवा प्रवाह व्यवस्थापन (Service Delivery Management)

५. सामाजिक सुरक्षा प्रणाली

१५ अंक

५.१ अन्तर्राष्ट्रिय सामाजिक सुरक्षा संस्था (ISSA) को परिचय र कार्यहरु

५.२ स्वास्थ्य बीमाको परिचय, महत्व र नेपालमा विद्यमान अवस्था

५.३ योगदानमुखी निवृत्तिभरण प्रणालीको आवश्यकता, महत्व र नेपालमा विद्यमान अवस्था

५.४ सामाजिक सुरक्षा प्रणालीको जानकारी र नेपालमा यसको व्यवस्था तथा सामाजिक सुरक्षा कोष सम्बन्धी जानकारी ।

५.६ सामाजिक सुरक्षाको सन्दर्भमा नागरिक लगानी कोषको योगदान

६. सूचना तथा संचार प्रणाली सम्बन्धी आधारभूत जानकारी

१० अंक

६.१ Introduction to Computer Basics and Information Technology;
Computer Operating Systems; Windows Operating System

६.२ Application Software : Word Processing; Spread Sheet & Presentation Software

६.३ Networking: LAN, WAN, MAN; Internet and Intranet

६.४ Utility Software: Memory, Trouble, Viruses

६.५ Information and Communication Management

६.६ Computer Related Threats and cyber crime

प्रत्येक एकाईबाट निम्नानुसार प्रश्न सोधिने छ :

एकाइ	१	२	३	४	५	६
प्रश्न संख्या	१	२	१	१	१	१
अंकभार	१५	२०	१५	२५	१५	१०

नोट : घटना/परिघटना विप्लेषण (Case Analysis) कामसँग पर्न सक्ने विषयवस्तुसँग सम्बन्धित व्यावहारिक समस्यामा केन्द्रीत रहि निर्माण गर्नुपर्नेछ । केश निर्माण गर्दा त्यससँग सम्बन्धित कानूनी प्रावधानहरु भए त्यसै भित्र उल्लेख गरिदिनु पर्नेछ ।